

Handläggare
Anders Håkansson
Telefon: 08-508 36 208

Till
Äldrenämnden
den 17 december 2019

Remiss om Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2019/1543

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Patric Rylander
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontorets förslag till nytt säkerhetsprogram är en revidering av det tidigare "För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021". Den tydligaste förändringen mot det föregående programmet är att det brottsförebyggande arbetet brutits ut för att samlas med andra trygghetsrelaterade frågor i det särskilda trygghetsprogram som är under framtagande. I övrigt har revideringar gjorts för att anpassa programmet till ny lagstiftning samt nya överenskommelser för kommunerna som kompletterar lagstiftningen.

Säkerhetsprogrammet är uppdelat i fem sammanlänkade fokusområden; 1) krisberedskap, 2) civilt försvar, 3) säkerhetsskydd och informationssäkerhet, 4) förebygga olyckor 5) otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda. För respektive fokusområde anges övergripande mål men också hur stadens arbete ska bedrivas för att nå resultat.

Äldreförvaltningen ställer sig bakom den nya utformningen av stadens säkerhetsprogram samt de fem fokusområden som valts ut. Förvaltningen betonar särskilt den centrala roll som kommunstyrelsen tilldelats för stadens säkerhet och för att lagstiftningen på området efterlevs.

Bakgrund

Under 2018 beslutade Kommunfullmäktige om "För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021". I stadens budget för 2019 anges att Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 ska revideras.

Arbetet med säkerhet på kommunal nivå styrs av ett stort antal lagar. I enlighet med den överenskommelse om kommunernas krisberedskap som slutits mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) för åren 2019-2022 ska alla kommuner ha ett styrdokument för arbetet med krisberedskap. Detta ska antas under det första året av mandatperioden. Även det handlingsprogram för det olycksförebyggande arbetet som kommuner ska ha enligt lagen om skydd mot olyckor ska sträcka sig över en mandatperiod. Det betyder att detta styrdokument kan gälla som längst till och med den 31 december 2023.

Utöver lagstiftning och andra relevanta riktlinjer har det reviderade säkerhetsprogrammet sin bakgrund i ett föränderligt omvärldsläge parallellt med en ständig teknisk utveckling, vilket har ställt säkerhetsfrågorna i starkt fokus. Hot- och riskbilder i samhället förändras kontinuerligt och påverkas av samhällsutvecklingen både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Nya globala aktörer försöker hävda sig på världsarenan och gör säkerhetsmiljön mer oberäknelig. Medvetna informationspåverkanskampanjer kan syfta till att skapa misstro och rubba förtroendet för samhällets aktörer men också till att urholka tilliten människor emellan. Inom Stockholms geografiska område finns även risker och sårbarheter som är typiska för storstaden, där de som är kopplade till befolkningsmängd och befolkningstäthet, infrastruktur, sociala skillnader, folksamlingar och evenemang är särskilt framträdande. Klimatfrågorna utgör ett särskilt hot med stor påverkan på samhällets funktionalitet.

Säkerhetsprogrammet har skickats på remiss till ett urval av stadens facknämnder, samtliga stadsdelsnämnder samt till Stockholms stadshus AB och Storstockholms brandförsvär.

Ärendet

Stadsledningskontorets förslag till nytt säkerhetsprogram är en revidering av det tidigare "För ett tryggare och säkrare Stockholm – Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021. Den tydligaste förändringen mot det föregående programmet är att det brottsförebyggande arbetet brutits ut för att samlas tillsammans med andra trygghetsrelaterade frågor i det särskilda trygghetsprogram som är under framtagande. I övrigt har revideringar gjorts för att anpassa programmet till ny lagstiftning samt nya överenskommelser för kommunerna som kompletterar lagstiftningen. Bland annat har en ny säkerhetsskyddslag börjat gälla under 2019 och MSB och SKL har slutit nya överenskommelser om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar. Den snabba förändringen av det säkerhetspolitiska läget i omvärlden samt ständig teknisk utveckling ger också faktorer som påverkat innehållet i programförslaget.

I förslaget till nytt säkerhetsprogram anges att stadens samlade säkerhetsarbete ska leda mot kommunfullmäktiges övergripande mål om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Mer specifikt handlar programmet om att stadens förmåga att förutse, förebygga och motstå oönskade händelser genom hela hotskalan ska vara stark. När en oönskad händelse ändå inträffar ska staden vidta rätt åtgärder för att minimera dess konsekvenser och säkerställa en snar återgång till ordinarie verksamhet. Detta ska säkerställas genom att samtliga nämnder och bolagsstyrelser inom ramen för ordinarie planerings- och styrningsprocesser ska ange egna mål och aktiviteter som tydligt leder mot måluppfyllnad.

Säkerhetsprogrammet föreslås utöva övergripande styrning av stadens åtaganden inom ramen för Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Programmet ska även utgöra det styrdokument för arbetet med krisberedskapen som alla kommuner ska ha i enlighet med MSB:s och SKL:s överenskommelse om kommunernas krisberedskap för åren 2019-2022. Programmet innehåller dessutom övergripande samordning av det olycksförebyggande arbetet. Det innebär att säkerhetsprogrammet och Storstockholms brandförsvärs handlingsprogram tillsammans utgör det handlingsprogram för olycksförebyggande arbete som

staden ska ha enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Därutöver innehåller programmet övergripande inriktning för arbetet med civilt försvar, säkerhetsskydd samt otillåten påverkan och hot och våld mot anställda. Även arbetet med informationssäkerhet belyses övergripande i programmet.

Förslaget anger vad som ska värnas i säkerhetsarbetet och synliggör den övergripande hot- och riskbilden för staden i det säkerhetspolitiska läge som råder. Förslaget till säkerhetsprogram anger att säkerhetsarbetet ska ske samordnat och med en tydlig ansvarsfördelning så att stadens samlade resurser används i relation till de mest framträdande behoven. Det beskriver att ansvaret är tvådelat, vilket betyder att säkerhetsarbetet ska bedrivas på såväl central som lokal nivå och att ansvaret för det verksamhets- och områdesspecifika säkerhetsarbete som åvilar samtliga nämnder och bolagsstyrelser är långtgående. Nyckeln till ett effektivt säkerhetsarbete är systematik och helhetstänkande där arbetet i så stor utsträckning som möjligt integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell. I det systematiska säkerhetsarbetet ingår också att omvärldsbevakning, utvärdering, kommunikation, samverkan och geografiskt områdesansvar ska genomsyra och vara en integrerad del i arbetet samt att arbetet ska grunda sig på verksamhetspecifika risk- och sårbarhetsanalyser.

I säkerhetsprogrammet görs en uppdelning av arbetet i fem sammanlänkade fokusområden; 1) krisberedskap, 2) civilt försvar, 3) säkerhetsskydd & informationssäkerhet, 4) förebygga olyckor 5) otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda. För respektive fokusområde anges övergripande mål för den period programmet gäller. För respektive område beskrivs också hur stadens arbete ska bedrivas för att nå resultat.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 10 december 2019. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 11 december.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen ställer sig bakom den nya utformningen av stadens säkerhetsprogram samt de fokusområden som valts ut.

Det övergripande säkerhetsarbetet ska fokusera på fem sammanlänkade områden:

1. Krisberedskap
2. Civilt försvar
3. Säkerhetsskydd och informationssäkerhet
4. Förebygga olyckor
5. Förebygga otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda

Även om inte äldreförvaltningen har ett specifikt geografiskt område att ansvara för eller en verksamhet kan förvaltningen ändå bidra med den kompetens som finns inom förvaltningen i stadens arbete med säkerhet. Fokusområde fem har dock samma aktualitet för äldreförvaltningen som för övriga förvaltningar.

Frågor om säkerhet är komplexa och staden måste ha en aktuell bild av omvärlden och de hot som kan finnas. Med tanke på detta ser äldreförvaltningen positivt på det övergripande ansvar som kommunstyrelsen tilldelas för stadens säkerhet och för att lagstiftningen på området efterlevs.

Förvaltningen har inga övriga synpunkter på programmet och föreslås att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bilaga

Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023